

Információelmélet: Pótzárthelyi

Név: .....

Összpontszám:

--	--	--

Neptun kód: .....

Aláírás: .....

Kitöltési útmutató: A feladatok megoldásánál az üres négyzeteket kell kitölteni, illetve az ábrákat kell kiegészíteni. Az egyes feladatok kiírásában részletesen szerepel, hogy hány pozitív pontot lehet kapni a jó válaszokért, illetve hány pont levonást a rossz válaszokért. Ha nem ír választ, nulla pontot kap. Ha valamelyik eredményt javítja, egyértelműen javítson, olvashatatlan megoldásért a rossznak megfelelő pontszámot kapja. Ne használjon piros színű tollat!

- Döntse el az alábbi állításokról, hogy igazak-e. Ha egy állításról úgy véli, hogy igaz, írjon az állítás előtti négyzetbe egy I betűt, ha hamisnak gondolja, akkor egy H betűt írjon a négyzetbe. A helyes válaszra +2 pontot kap, a rosszra -1-et. Nem kell minden négyzetet kitöltenie.

A forráskódok olyan $f : A \mapsto \mathcal{B}$ függvények, amelyek az A forrásábécé elemeihez a B kódábécé elemeiből álló, végtelen hosszú sorzatokat rendelnek hozzá.

Egy $f(t)$ függvény T mintavételezési idővel vett mintavételezettje az $f(t_0), f(t_0+T), f(t_0+T^2), f(t_0+T^3), \dots$ sorozat. A t_0 mennyiség a legelső mintavételezés időpontja.

A $d_{\min}$ kódtávolságú csatornakódok kevesebb, mint $d_{\min}$ hibát tudnak jelezni.

A ciklikus kódok generátormátrixának minden sora olyan vektor, amely az előző sor ciklikus eltoltja. A legelső sor a kód generátorpolinomjának megfelelő vektor.

A Reed–Solomon-kódok a kódszóvektoraikat a generátorpolinomhoz rendelt vektor és az üzenetvektorok spektrumának konvolúciójaként állítják elő.

Ungerboeck-kódok esetén a kódszavak távolságát nem Hamming-, hanem euklidészi távolságban mérik.

A Viterbi-féle dekódoló algoritmusnál a minimális valószínűségű útvonal lesz a túlélő.

A kódosztásos nyálábólásnál (CDMA) a rendelkezésre álló frekvencia-részsávok számánál sokkal több felhasználó páros van a rendszerben, de azok mindig csak bizonyos időnként tudnak kommunikációt kezdeményezni, minden felhasználópáros szinkronizálva van.

Shannon forráskódolási tétele szerint egy emlékezet nélküli, stacionáris A forráshoz lehet olyan s elemű kódábécével dolgozó forráskódot találni, melynek az átlagos kódszóhossza $I(A)/(\log_2 s)$ és $I(A)/(\log_2 s) + 1$ között van, ha $I(A)$ az A halmaz információtartalma.

Egy $A = \{A_1, A_2, \dots, A_n\}$ halmaz entrópiája a $H(A) = -\sum_{i=1}^n p_i \log_2 p_i$, ahol p_i az A_i halmazelem előfordulási valószínűsége.

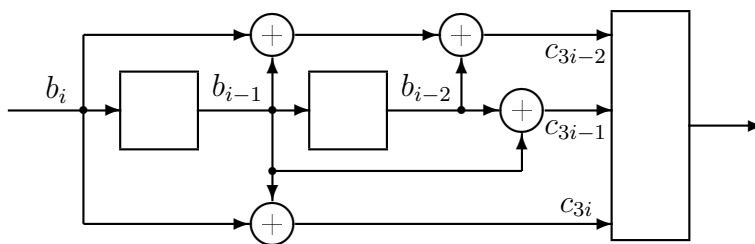
- A konvolúciós kódok távolságprofilja az a $d_1^* \leq d_2^* \leq d_3^* \leq \dots$ monoton nem csökkenő sorozat, amelynek elemei azok a d_i^* számok, amelyek a kódolón létrejövő első i kódszókeretből képezett vektorok minimális Hamming-távolságaként állnak elő.
- A JPEG veszteséges tömörítő eljárása során használt futamhossz-kódolás a mintavételezett, kvantált és feldolgozott üzenet számsorozatát olyan szakaszokra bontja amely tetszőleges számú nullából és végül egyetlen nem nulla számból áll. Egy-egy ilyen szakaszt aztán a nulla elemek számává kódolják.
- A digitális moduláció során az időt egymást követő, nem átfedő, T hosszúságú intervallumokra bontjuk, az üzenet egy-egy lehetséges szimbólumának egy-egy $T/2$ hosszúságú jelszakaszt feleltetünk meg, s az i -edik időintervallumban az üzenet i -edik karakterének megfelelően jelalakot adjuk le egymás után kétszer.
- A csatornakódolási tétel szerint, ha a csatornakapacitásnál kisebb kódsebességgel szeretnénk jeleket továbbítani a csatornán, akkor a kapott bitsorozat dekódolása során fellépő hibák száma nem csökkenthető tetszőlegesen kicsivé.
- A maximális távolságú, avagy MDS kódok $d_{\min}$ kódtávolságára igaz, hogy $d_{\min} = n - \log_r M + 1$, ahol n a kódszavak hossza, M azok száma, r pedig a kódábécé elemszáma.
- A többutas kódátíródés úgy védekezik a hibacsomók ellen, hogy a forráskódolt üzenetet a több, sorosan kapcsolt kódolón vezetik át, majd ezután összefésülik és így engedik a csatornára.
- Az aritmetikai kódok olyan forráskódolási eljárások során jönnek létre, amelyek az üzenet azonos hosszúságú blokkjait különböző szóhosszúságú kódszavakba transzformálják.
- A szisztematikus kódok $\mathbf{G}$ generátormátrixának utolsó $n - k$ sora egységmátrixot alkot.
- Az $\mathbf{v}$ vett vektor szindrómája által generált mellékosztály elemei közül azzal javítjuk a vett vektort, amelyiknek a legkisebb a szindrómától vett Hamming-távolsága.
- A perfekt kódokra a Hamming-korlátban az egyenlőség teljesül.
- A JPEG képtömörítő eljárásnak csak a veszteséges szabványa használ prediktív kódolást.
- A Reed–Solomon-kódok olyan lineáris blokk-kódok, amelyek ciklikusak és perfektek, de nem maximális távolságúak.
- A digitális amplitúdómoduláció (PAM) során az átvitelre szánt üzenet n darab lehetséges szimbólumának olyan, azonos frekvenciájú szinuszos jelszakaszokat feleltetünk meg, amelyek egymástól az amplitúdójukban térnek el. Az amplitúdófaktor $360^\circ/n$ -nek egész számú többszöröse.
- A változó szóhosszúságú forráskódok átlagos szóhossza a forrásábécé egyes elemeihez rendelt kódszavak hosszának várhatóértéke.
- Egy $\mathbf{v} = (v_0, v_1, \dots, v_{n-1})$ vektor $w(\mathbf{v})$ súlya azon v_i komponenseinek száma, amelyek nullák.

- Egy konvolúciós kódoló a következő áramkörrel rendelkezik. Adja meg a kódoló állapotátmeneti gráfját, és a gráf élein tüntesse fel, hogy mi a „bemeneti bit/kimeneti bittrió”. A tárolók közül a bal oldali állapotát jellemezze a gráf csomópontjain feltüntetett számpáros első tagja, jobb oldalit pedig a második (max. +8 pont, minden rossz élért -1 pont, minden rossz feliratért további -1 pont. Legalább -4 pont.)

Döntse el az alábbi állításokról, hogy igazak-e. (+2 vagy -1 pont)

- A kódoló kódszókeretének a hossza 2.
- A kódoló felső ágát a $t^2 + t + 1$ polinommal jellemezhetjük.

10

00

11

01

- A $GF(13)$ véges számtestnek a 4 hatodrendű eleme. Adjuk meg a 4 hatványait tartalmazó táblázat hiányzó elemeit (Összesen +4 pont, minden rossz elem ebből -2 pont):

ϑ	ϑ^2	ϑ^3	ϑ^4	ϑ^5	ϑ^6
4	3		9		

Adja meg a 4-gyel, mint generátorelemmel definiált Red-Solomon-kód által a $b(t) = 11 + 6t + 8t^2 + t^4$ üzenetpolinomból generált kódszóvektor hiányzó elemeit (A pontozás +6 pontról indul, minden rossz elem -3 pont, minden kitöltetlen hely -2 pont, így a teljesen üres táblázat 0 pont.):

$$\mathbf{c} = \left(\begin{array}{|c|c|c|c|c|c|} \hline 12 & 0 & & & & 0 \\ \hline \end{array} \right)$$